

İslam Dünyası İçin İttifakın Önemi

Bugün İslam dünyasına baktığımızda, Müslümanların en önemli problemlerinden birinin parçalanmışlık olduğunu görürüz. Avrupa'nın neredeyse tüm devletleri, siyasi, ekonomik ve kültürel bir birlik olan "Avrupa Birliği" çatısı altında toplanmış iken; Müslümanlar yeteri derecede iş birliği kuramamış durumdadırlar. Müslüman ülkeler arasında tam bir dayanışma olmadığı gibi, farklı Müslüman mezhepler, cemaatler, tarikatlar, fikri hareketler ve kuruluşlar arasında da gereken kaynaşma ve yardımlaşma yoktur.

Oysaki Allah, tüm Müslümanların tam bir birlik ruhu içinde yaşamalarını ve hareket etmelerini emretmiştir. Rabbimiz Müslümanların, **"sanki birbirlerine kenetlenmiş bir bina gibi"** olmalarını gerektiğini bildirmiş (Saff Suresi, 4) ve şöyle buyurmuştur:

Allah'ın ipine hepiniz sımsıkı sarılın. Dağılıp ayrılmayın...(Ali İmran Suresi, 103)

Allah, Müslümanlar birlik olmadıkları takdirde, güçlerinin azalacağını ise şöyle haber vermiştir:

Allah'a ve Resulü'ne itaat edin ve çekişip birbirinize düşmeyin, çözümlüp yılgınllaşırsınız, gücünüz gider. Sabredin. Şüphesiz Allah, sabredenlerle beraberdir. (Enfal Suresi, 46)

Bu ayette, günümüz dünyasında Müslümanların neden gerektiği kadar güçlü olmadıklarının da asıl sebeplerinden biri haber verilmektedir: birlik ruhu içerisinde olmamak. Eğer tüm Müslümanlar birlik olsalar; İslam ülkelerini kalkındırmak, imar ve inşa etmek; zulüm gören Müslümanlara yardım eli uzatmak ve onları korumak için gerekli fikri mücadeleyi yürütmek; İslam ahlakını tüm dünyaya en güzel biçimde tebliğ ve temsil etmek; sözde İslam adına ortaya çıkan terörizm gibi sapkın akımları dizginlemek; tüm insanlığın hayrına olacak bilimsel, sanatsal, kültürel gelişmeler kaydetmek gibi pek çok başarıyı Allah Müslümanlara nasip edebilir.

Büyük İslam alimi Bediüzzaman Said Nursi'nin ifadesiyle İslam dünyası için önemli tehlike, **"cehalet, zaruret (fakirlik) ve ihtilaf"**. Bunları **"sanat, marifet, ittifak"** yoluyla yenmek gerekmektedir. (Divan-ı Harbi Örfi sf. 15) İttifak belki bunların içinde en önemlisidir, çünkü ittifak sayesinde tüm Müslümanlar "sanat ve marifetlerini", yani tüm yetenek ve bilgilerini birleştirip, İslam'a büyük hizmetlerde bulunabilirler.

İttifakın Mantığı: İman Esaslarında Birleşmek

Müslümanlar arasında birlik sağlanması için yapılması gereken en önemli işlerden biri, bu birliğe engel olabilecek yanlış zihniyetleri ortadan kaldırmaktır.

Bu yanlış zihniyetlerin başında ise, bir Müslümanın bir diğer Müslümana bakarken, ortak noktaları değil farklılıkları görmesi gelir. Oysa, İslam ahlakının gereği tüm farklılıklara rağmen Müslümanların, birbirlerinin kardeşleri oldukları gerçeğini unutmamalarıdır. Irkı, dili, vatani, mezhebi ne olursa olsun tüm Müslümanlar kardeşlerdir.

Dünyadaki tüm Müslümanlar; Allah'a iman etmekte, Kuran'a tabi olmakta; Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)'in yolundan gitmekte; namaz kılarak aynı kibleye dönüp, ahirette aynı güzel karşılığı ummaktadırlar. Tüm Müslümanların; Rabbi, Kitabı, peygamberi, kiblesi aynıdır.

Bediüzzaman Said Nursi'nin ifadesiyle, tüm Müslümanların **"Hâlıkı bir, Râzıkı bir, peygamberi bir, dînî bir, kiblesi bir, kitabı bir"**dir. (Mektûbat, s. 243)

Dahası her Müslüman; cinayet, zulüm, hırsızlık, sahtekarlık, cinsel sapkınlık gibi günahlara karşıdır ve aynı ahlaki değerleri savunur.

Tüm bu ortak noktaların, diğer bazı noktalardaki fark ve ihtilafları tamamen önemsizleştirmesi gerekir. Müslümanların; farklı mezheplerin takipçileri olmaları, farklı milletlerden ve etnik kökenlerden gelmeleri, siyasi veya sosyal konularda bazı farklı görüşler taşımaları, farklı sosyal grup veya cemaatler içinde bulunmaları ve İslam'a hizmet için farklı yollar benimsemeleri birlik ruhu içinde olmalarına hiçbir şekilde engel değildir.

Dolayısıyla, Müslümanlar arasındaki farklılıkları vurgulayan hususlar yerine, onlar arasındaki birliği vurgulayan temel iman esasları üzerinde durmak gerekir. Müslümanlar, yazılarında, konuşmalarında, sohbetlerinde ve dahası düşüncelerinde; diğer Müslümanlarla olan anlaşmazlıklarını ön plana çıkarmak yerine; ortak iman esaslarına önem vermelidirler. Bir diğer Müslüman kardeşine bakarken, öncelikle karşısındaki kişinin Müslüman olduğu gerçeğini göz önünde bulundurulmalıdır.

Süleyman Hilmi Tunahan'ın bu konudaki öğüdü, hepimiz için yol göstericidir: "**Vasiyetim olsun: Tefrikaya düşmeyiniz. Kavmiyet gütmeyiniz. Ehl-i Sünnet'in gayri olan yanlış yollara sapmayınız.**"

Diğer Müslümanların Hizmetlerini Takdir Etmek

Bugün insanlık içine düştüğü durumdan kurtulabilecek bir çıkış yolu aramakta, dünyaya barış, huzur, adalet getirecek bir yol gösterici beklemektedir. Bu yol göstericilik, İslam toplumunun sorumluluğudur ve tüm Müslümanların bu bilinçle hareket etmeleri gerekmektedir. Nitekim farklı dillerden, ırklardan ve cemaatlerden Müslümanların dünyanın dört bir yanında İslam ahlakını tebliğ etmek için gösterdikleri çaba neticesinde, yeryüzünde Müslümanların sayısı gün geçtikçe daha da artmaktadır. İnsanlık doğruya yönelmeye başlamıştır. Bu ortam içerisinde İslam'a hizmet çabası içinde olan her mümin, son derece kıymetlidir. Hataları, eksiklikleri, bazı yanlışları olabilir; bunlar zamanla giderilebilir. Kuran ahlakının ve Peygamberimiz (sav)'in sünnetinin gereği, her Müslümanın hizmetini takdir etmek ve onu hizmetini daha da büyümesi için teşvik etmektir.

Bu noktada, Müslümanların İslam'a hizmet etmek, İslam ahlakını yaymak, din ahlakına uygun olmayan felsefelere karşı gerekli fikri mücadeleyi yürütmek için yaptıkları hizmetlerin farklı şekillerde, farklı zeminlerde olabileceğine dikkat etmek gerekir. Her Müslüman, kendi imkanları, kendi birikimi, kendi şartları neticesinde farklı bir yol tutmuş, farklı bir yöntem kabul etmiş olabilir. Müslümanlar ilim, ekonomi, sanat, eğitim gibi farklı alanlarda çalışmalar yürütebilirler. Kimileri bu alanların bazılarında uzmanlaşmış olabilir. Farklı yöntem, usul ve üsluplar kullanabilirler. Bunlar nedeniyle diğer bir Müslüman kardeşini eleştirmek, onun yaptıkları beğenmeyip yalnızca kendini övmek, vicdana uygun bir tavır olmaz. Büyük alim Bediüzzaman Said Nursi bu gerçeği son derece veciz bir biçimde şöyle ifade etmiştir:

"(Müslüman) 'Mesleğim haktır, yahud daha güzeldir' diyebilir. Yoksa başkasının mesleğinin haksızlığını veya çirkinliğini ima eden, 'Hak yalnız benim mesleğimdir' veyahut 'güzel benim meşrebimdir' diyemez." (Lemalar sf. 140)

Allah'ın rızasına uygun olan ise, Müslümanların, diğer Müslümanların da hizmetlerini övmeleridir. Bu yapıldığında, farklı Müslüman çevreler arasında sevgi ve kardeşlik güçlenecek ve böylece birlik içinde hareket etmeleri için gerekli zemin oluşacaktır.

Eleştirileri Olgunlukla Kabul Etmek

Allah, Kuran'da Müslümanların hatalarında bile bile ısrar etmediklerini bildirmiştir:

... Bir de onlar yaptıkları (kötü şeylerde) bile bile ısrar etmeyenlerdir. (Al-i İmran Suresi, 135)

Bir Müslüman hayatı boyunca çeşitli hatalar yapabilir, yanlışla düştüğü anlar olabilir. Yaptığı hata, içinde bulunduğu yanlış tavır Müslüman bir kardeşi tarafından kendisine hatırlatıldığında, hemen doğruyu görüp ona yönelebilir. Hatasından dolayı Allah'tan bağışlanma diler ve Rabbimiz'in kendisini affetmesini umar. Bu nedenle, Müslümanların birbirlerine öğüt verip hatırlatmada bulunmaları, yanlış birşey gördüklerinde birbirlerini uyarmaları son derece önemli ve değerli bir özelliktir. Allah'ın izniyle, Müslümanların daha iyiye, doğruya ve güzele yönelmesine vesile olur.

Kendisine yanlış gösterildiğinde dinlememek, öğüt verildiğinde öğüt almamak ise Müslümanların şiddetle sakınmaları gereken kötü bir ahlak özelliğidir. Bir Kuran ayetinde öğüt almaktan kaçınan insanların durumu şöyle haber verilmiştir:

Şu halde, eğer 'öğüt ve hatırlatma' bir yarar sağlayacaksa, 'öğüt verip hatırlat.' Allah'tan 'İçi titreyerek korkan' öğüt alır-düşünür. 'Mutsuz-bedbaht' olan ondan kaçınır. (Ala Suresi, 9-11)

Dolayısıyla Müslümanlar, birbirlerine her konuda rahatlıkla öğüt verebilmeli, yaptıkları hizmette bazı kusur veya hatalar oluyorsa bunu da birbirlerine rahatlıkla söyleyebilmelidirler. Öğüt alan Müslümanın yapması gereken ise, gelen eleştiriyi hemen kabul etmek, üzerinde samimi bir biçimde düşünmek ve bunu daha doğruya ilerlemek için bir vesile saymaktır. Kuran ahlakını yaşayan ve sünnete uyan bir Müslümanın yapması gereken budur.

Bediüzzaman Hazretleri bu konuya da dikkat çekmiş ve talebelerine şöyle öğüt vermiştir:

"Risale-i Nur aleyhinde bir itiraz kutb-u azamdan dahi gelse, Risale-i Nur Şâkırdleri sarsılmayıp, o mübarek kutb-u âzamin itirazını iltifat ve selâm suretinde telâkki edip, teveccühünü de kazanmak için, medar-ı itiraz noktaları o büyük üstadlarına karşı izah etmek, ellerini öpmektir." (Büyük Tarihçe-i Hayat sf. 287)

Elbette bir diğer kardeşine eleştiri yapan Müslümanın da, ılımlı ve yapıcı bir üslupta hareket etmesi gerekmektedir. Unutmamak gerekir ki, asıl amaç, Allah'ın izniyle, İslam'a daha güzel hizmet edebilmek, İslam ahlakını olabilecek en iyi şekilde temsil edebilmektir.

Sohbet ve İstişarenin Adabı

Müslümanların birbirleri ile diyaloglarındaki üslupları, güzel ahlaklarını gösterebilecekleri önemli fırsatlardan biridir.

Müslümanlar biraraya gelip bir konuda sohbet ve istişare ettiklerinde, ihtilaflı konulardaki tartışmalardan kaçınmalı, bunları hoşgörerek İslam'ın esas olan imani meselelerdeki birlik üzerinde durmalıdırlar. Kur'an-ı Kerim ve Peygamber Efendimiz (sav)'in hadis-i şerifleri temel alınmalı, mütevazı, saygılı ve nazik olunmalıdır. Sürekli olarak karşı tarafa fikrini anlatmak yerine, onun fikrini öğrenmek ve ondan istifade etmek temeline bir üslup kullanılmalıdır. Yalnızca kendini övmek, Müslümanlar arasındaki tesanüde zarar verebilir. Bunun yerine, asıl olarak Allah'ı ve Peygamber Efendimiz (sav)'i öven, sonra da diğer Müslümanların güzel vasıflarını takdir eden bir üslup kullanmak gereklidir. Unutmamak gerekir ki, İslam'ın en önemli özelliklerinden biri güzel ahlaktır ve güzel ahlak en iyi insan davranış ve sözleriyle ortaya konur. Akıl vermek yerine akıl almak; hep eleştiri yapmak yerine eleştiri kabul etmek; yermek yerine övmek; kusurları görmek yerine güzellikleri görmek esas kabul edilmelidir.

Özellikle de Müslümanların bir diğerinin hizmetini takdir etmesi ve manen desteklemesi çok önemlidir.

Bu şuurla, örneğin denebilir ki;

Bediüzzaman Said Nursi, İslam'a ne büyük hizmetler vermiştir. Yazdığı Nur Risaleleri, milyonlarca insanın hidayetine vesile olmuştur ve halen de dünyanın dört bir yanında olmaya devam etmektedir. İnkarcı felsefelerin çürüklüğünü müthiş bir akıl ve basiretle ortaya koymuş, bu yolda kendisine isabet eden zulüm ve iftiralara da büyük sabır göstermiştir.

Abdülhakim Arvasi, kurduğu ilim merkezi ile Müslümanlara büyük hizmet vermiş, pek çok insanın hidayete ve doğru yola ulaşmasına vesile olmuştur.

Süleyman Hilmi Tunahan, İslam'a hizmet etmek ve Kuran'ı gönüllere yerleştirmek için büyük gayret sarfetmiştir. Onun açtığı yolda ilerleyen Müslümanlar, aynı şevk ve heyecanla hizmete devam etmektedir.

Mehmet Zaid Kotku, İslam'a büyük hizmetler vermiştir. Pek çok kişi onun manevi eğitiminden istifade ederek imani ve ahlaki yönden yükselmiştir.

Burada ismini saymadığımız daha pek çok İslam alim ve önderi, İslam'a çok değerli hizmetler vermişlerdir. Onların izinden giden pek çok Müslüman da bu hizmete büyük bir şevk ve aşkla devam etmekte, Kuran ahlakının dünyaya hakim olması için tüm imkanlarıyla çaba göstermektedirler.

Allah'ın izniyle İslam dünyasını çok güzel ve aydınlık bir gelecek beklemektedir. Bu aydınlık geleceğin bir an önce tesis edilmesi için, İslam ahlakının özünde olan ittifakın, birlik ve kardeşlik ruhunun pekiştirilmesi son derece önemlidir. Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav), "**Size iki şey bırakıyorum onlara sınıksız sarıldıkça asla dalaletle düşmeyecek ve sapıtmayacaksınız: Kuran ve benim sünnetim**" sözleriyle Müslümanlara uymaları gereken yolu göstermiştir. Bizlere düşen bu yola uymak ve Allah'ın bizlere verdiği şu emri hiçbir zaman unutmamaktır:

Allah'ın ipine hepiniz sınıksız sarılın. Dağılıp ayrılmayın. Ve Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Hani siz düşmanlar idiniz. O, kalplerinizin arasını uzlaştırıp-ısındırdı ve siz O'nun nimetiyle kardeşler olarak sabahladınız. Yine siz, tam ateş çukurunun kıyısındaiken, oradan sizi kurtardı. Umulur ki hidayete erersiniz diye, Allah, size ayetlerini böyle açıklar. (Al-i İmran Suresi, 103)